

Bèten, buik

Het Hebreeuwse woord 'bèten' kan men vertalen met de algemene term 'buik'. Omdat het afgeleid is van het werkwoord 'batan', dat 'leeg zijn', 'hol zijn' betekent, lijkt het vooral, of uitsluitend, betrekking te hebben op de buikholte en holle organen in de buikholte. Vaak worden hier de ingewanden mee bedoeld, die immers hol zijn. Dit in tegenstelling met andere organen in de buikholte zoals de lever en de milt. Als dit woord 'bèten' van een vrouw gezegd wordt heeft het betrekking op haar baarmoeder, die immers ook een hol orgaan is, in tegenstelling met de eierstokken.

Op deze betekenis worden vaak twee uitzonderingen gemaakt. In Job 40:16 gaat het over een groot dier die sterke buikspieren heeft.

Volgens mij kunnen hier heel goed de spieren van de buikholte bedoeld zijn, en gaat het echt niet over de buikhuid van het dier.

Het tweede uitzondering staat in Hooglied 7:3. Daar spreekt de geliefde van het meisje over haar 'bèten' die als een hoop tarwe is.

Dit laatste wordt vrijwel altijd gezien als beeldspraak waarbij de geliefde de blote buik van het meisje ziet.

Ik heb veel buiken van meisjes gezien als huisarts, maar alleen als er sprake is van een zwangerschap herken ik in dit beeld enigszins de vergelijking met een tarwehoop. In andere situaties hebben jonge meisjes in het algemeen een vrij platte buik.

Het lijkt mij dan ook dat de geliefde in Hooglied niet spreekt over de vorm van de buik van het meisje maar over haar baarmoeder. En dat hij verwacht dat die straks vruchtbaarheid zal voortbrengen, gesymboliseerd door de hoop tarwe.

Als in Genesis 25:23 sprake is van een zwangerschap bij Rebekka, zegt God tot haar dat er een tweeling in haar 'bèten', in haar schoot is. En uit die 'bèten' worden in vers 24 dan ook Ezau en Jakob geboren. Opmerkelijk is dat in de verzen 22, 23 en 24 alleen sprake is van 'binnenste', 'buik' en 'inwendige', maar geen sprake van het specifieke woord 'rèchem', baarmoeder. Is dit omdat de tweeling in Rebekka's binnenste al ruzie maken? En dat dus Rebekka's schoot al een onveilige plek is, wat men wel zou mogen verwachten?

Lukas de Groot, Maart 2024